

Datum

2019-01-16

Vår referens

Helena Hansson

Utvecklingssekreterare

helena.hansson@malmo.se

Tjänsteskrivelse

Ärende om högsta godtagbara boendekostnad ASN-2018-18647

Sammanfattning

Arbetsmarknads- och socialförvaltningen föreslår att gällande princip för uppräknig av högsta godtagbara boendekostnad byts ut. Förslaget innebär att genomsnittlig bostadskostnad i Försäkringskassans föreskrifter om genomsnittlig och högsta godtagbara bostadskostnad fortsättningsvis tillämpas för att avgöra om boendekostnaden är skälig.

Förslag till beslut

1. Arbetsmarknads- och socialnämnden tillämpar genomsnittlig bostadskostnad för Stormalmö i Försäkringskassans föreskrifter om genomsnittlig och högsta bostadskostnad som högsta godtagbara boendekostnad vid bedömning av rätten till försörjningsstöd avseende boendekostnader.
2. Arbetsmarknads- och socialnämnden godkänner revidering av stycket *Skäliga boendekostnader* i *Riktlinjer för handläggning av försörjningsstöd och ekonomiskt bistånd för livsföring i övrigt* i enlighet med förslag och att ändringen börjar gälla 2019-02-15.

Beslutsunderlag

- Bilaga A Jämförelse av vägledande belopp för högsta godtagbara boendekostnader
- Bilaga B Andel av Boplats Syds förmedlade hyresrätter i Malmö som understiger vägledande belopp
- G-Tjänsteskrivelse ASN190130 Ärende om högsta godtagbara boendekostnad -rev 1901117

Beslutsplanering

ASN presidieberedning 2019-01-09

Arbetsmarknads- och socialnämndens arbetsutskott 2019-01-17

Arbetsmarknads- och socialnämnden 2019-01-30

Ärendet

Bakgrund

Stadskontoret i Malmö stad hade under perioden 2002 till 2017 i uppdrag att årligen uppdatera beloppen för högsta godtagbara boendekostnad i enlighet med utfallet från hyresgästföreningens förhandlingar med allmännyttan. Kommunstyrelsen beslutade 2017-03-01 att anmoda den

tillträdande arbetsmarknad- och socialnämnden att årligen uppdatera nivåerna för högsta godtagbara boendekostnad (STK-2016-1395). Arbetsmarknads- och socialnämnden beslutade 2018-05-24 om uppdaterad nivå för högsta godtagbara boendekostnad för år 2018.

Mot bakgrund av att uppräknade belopp för högsta godtagbara boendekostnad har skett enligt samma princip sedan år 2002 har arbetsmarknads- och socialförvaltningen bedömt det relevantt att utreda om beräkningsprincipen fortsatt kan bedömas utgöra grund för en korrekt vägledning i förhållande till aktuella hyresmarknad i Malmö stad.

Boendekostnader som en del av försörjningsstödet

I 4 kap. 3 § socialtjänstlagen framgår vilka skäliga kostnader som försörjningsstöd avser att täcka. Kostnader för livsmedel, kläder och skor, lek och fritid, förbrukningsvaror, hälsa och hygien samt dagstidning och telefon beräknas enligt en för hela riket gällande norm, riksnorm. Därutöver lämnas, om behovet inte kan tillgodoses på annat sätt, försörjningsstöd för skäliga kostnader för boende, hushållsel, arbetsresor, hemförsäkring samt medlemskap i fackförening och arbetslöshetskassa.¹

Socialstyrelsen anger avseende boendekostnader i allmänna råd (SOSFS 2013:1) om försörjningsstöd² att;

Socialnämnden bör vid bedömningen av vad som är en skälig boendekostnad utgå från den enskildes faktiska kostnad och behov av boende. Utgångspunkten vid bedömningen av vad som är skälig boendekostnad bör vara vad en låginkomsttagare på orten normalt har möjlighet att kosta på sig. Kostnaden bör även relateras till hyresnivån hos allmännyttiga bostadsföretag eller andra större bostadsföretag på orten. Med orten bör avses den tätort där den enskilde bor eller de närmast belägna tätorterna inom kommunen.

Socialnämnden bör vid bedömningen ta hänsyn till ett barns behov av utrymme även hos den förälder där barnet enbart vistas under umgängestid. ...//...

Vad som avses med skälig boendestandard och skäliga boendekostnader kan variera beroende på den enskildes situation och i vilket skede i livet han eller hon befinner sig. För en äldre ensamstående person som lever på ekonomiskt bistånd kan det vara rimligt att acceptera en högre boendestandard och en högre hyra, än för en ung person som nyligen flyttat hemifrån. En person med funktionshinder kan till exempel behöva en modernare och något rymligare bostad än någon utan funktionshinder.

Enligt rättspraxis beviljas inte försörjningsstöd till en högre hyra som uppkommer om en person väljer att byta till en dyrare bostad under en period då han eller hon har behov av ekonomiskt bistånd i annat fall än om lägenhetsbytet är nödvändigt för att tillförsäkra den sökande en skälig levnadsnivå.

¹ http://www.riksdagen.se/sv/dokument-lagar/dokument/svensk-forfattningssamling/socialtjanstlag-2001453_sfs-2001-453

² <https://www.socialstyrelsen.se/sosfs/2013-1> , Ekonomiskt bistånd. Handbok för socialtjänsten, Socialstyrelsen 2013 <https://www.socialstyrelsen.se/Lists/Artikelkatalog/Attachments/19306/2013-12-31.pdf>

I allmänna råd från Socialstyrelsen framkommer också att socialnämnden i regel vid ett kortvarigt biståndsbehov bör godta den faktiska boendekostnaden. Med kortvarigt avses en period om maximalt tre sammanhängande månader.

Om socialnämnden bedömer att behovet av ekonomiskt bistånd blir längre än tre sammanhängande månader, bör nämnden kunna pröva om den faktiska boendekostnaden är skälig. I prövningen bör, vid beaktande av en skälig levnadsnivå, hänsyn tas till att den enskilde kan byta till en billigare bostad eller på annat sätt kan sänka boendekostnaden.

Om socialnämnden bedömer att boendekostnaden inte är skälig, bör nämnden i regel ändå godkänna den under en övergångstid så att den enskilde ges skälig tid att förändra sin boendekostnad. Nämnden bör även godkänna den faktiska boendekostnaden så länge den enskilde aktivt medverkar till att finna ett billigare boende eller på annat sätt försöker sänka sina boendekostnader. Ovanstående bör inte tillämpas, om boendet är en särskilt dyrbar nödlösning, t.ex. boende på hotell, och nämnden kan erbjuda ett billigare alternativ med godtagbar standard i avvaktan på en permanent lösning.

Om den enskilde efter information från socialnämnden och efter skälig tid väljer att behålla ett boende med en kostnad som inte är skälig, bör ekonomiskt bistånd beräknas utifrån den boendekostnad som bedöms skälig för en låginkomsttagare på orten.

Boendekostnad bedöms driva kostnader för ekonomiskt bistånd i Malmö 2018

Ökade boendekostnader berörs som viktiga händelser i arbetsmarknads- och socialförvaltningens delårsrapport 2 år 2018. Verksamhetsstatistiken visar att utbetalt belopp har ökat mer för familjer med barn och att hushåll med långa biståndstider har ett högre utbetalt belopp per månad i genomsnitt. Analysen visar på stora kostnadsökningar i några få delområden med stor nybyggnation vilket tyder på att hushållens boendekostnader har kommit att påverka deras möjlighet att bli självförsörjande. Antalet hushåll som arbetar heltid och har otillräcklig inkomst samt antalet hushåll med otillräcklig etableringsersättning har ökat under året, vilket visar att hushåll med annan huvudsaklig försörjning i större utsträckning har behov av kompletterande försörjningsstöd.³

Genomförda kartläggningar av boendekostnader inom ekonomiskt bistånd i Malmö

Frågan om i vilken utsträckning de boendekostnader som beaktas i samband med beslut om ekonomiskt bistånd ligger i nivå med de vägledande beloppen har delvis belysts i ett par undersökningar som gjorts inom verksamheterna för ekonomiskt bistånd i Malmö år 2016 respektive år 2018.

Under våren 2016 genomfördes en kartläggning vid enheterna för ekonomiskt bistånd i Malmö stad. Aktuell boendesituationen var en av flera frågor som socialsekreteraren besvarade utifrån aktuell situation för de personer som då beviljades ekonomiskt bistånd. Uppgifterna samlades in

³ Delårsrapport januari – augusti 2018 Arbetsmarknads- och socialnämnden <https://malmo.se/Kommun-politik/Politiker-och-beslut/Protokoll-och-handlingar.html#ded8716df49637-9fb5a9ddfe90628178-2e9b59d0776f1340603-e9672d83a7991340607>

utan personuppgifter och sammanställdes på aggregerad nivå.

Kartläggningen 2016 visade att 79 procent av de personer som då beviljades ekonomiskt bistånd hade sin boendesituation tillgodosedd med en boendekostnad som låg inom ramen för de vägledande beloppen. (För de personer som ingick i hushåll med mer än tre barn saknades en högsta godtagbar boendekostnad att förhålla sig till.) Högst andel med för hög boendekostnad återfanns bland de personer som ingick i hushåll som var gifta eller sambo och inte hade barn där 22 procent hade en boendekostnad som översteg det vägledande beloppet. För personer som var ensamstående utan barn i hushållet hade 14 procent en för hög hyra. Bland ensamstående personer med barn uppgick andelen med för hög hyra till 11 procent och lägst var andelen bland gifta och sambos med barn där 8 procent hade en för hög boendekostnad.

Sammantaget var det 1600 personer (13 procent) som bedömdes ha en tillgodosedd boendesituation men med för hög hyra våren 2016 vilket motsvarade ca 1300 hushåll. Därutöver hade 990 personer (8 procent), vilket motsvarade 870 hushåll, endast sin boendesituation kortvarigt tillgodosedd enligt de uppgifter som kunde sammanställas vid kartläggningen.

Arbetsmarknads- och socialförvaltningen informerade i augusti 2018 nämnden om i vilken utsträckning boendekostnader som godkänts som godtagbara översteg nivån för de vägledande beloppen. Uppgifterna som sammanställdes avsåg maj 2018. Mot bakgrund av att det enbart finns vägledande belopp fastställda av arbetsmarknads- och socialnämnden för hushåll med upp till tre barn exkluderades de hushåll som omfattade fyra barn eller fler.

Totalt undersöktes 7500 hushåll med inga eller upp till tre barn där utgiftspost för boendekostnad angetts i beräkningen. Undersökningen visade att för 41 procent, eller 3105 hushåll med upp till tre barn, översteg boendekostnaden de fastställda vägledande beloppen. Bearbetningen av materialet visade på en variation mellan 10 000 kr differens till några kronors differens mellan godkänt belopp och högsta godtagbara boendekostnad utifrån hushållets sammansättning. Medel på belopp som godkänts över högsta godtagbara boendekostnad är 1340 kr och medianen 1013 kr.

De kartläggningar som presenteras ovan har genomförts med olika metoder. Kartläggningarna som genomförts år 2016 och 2018 bedöms dock indikera att boendekostnader för de personer som beviljas ekonomiskt bistånd mer frekvent överstiger de vägledande beloppen år 2018 än år 2016.

Nuvarande modell för fastställande av vägledande belopp i Arbetsmarknads- och socialförvaltningen

Det har årligen beslutats om vägledande belopp i Malmö stad, senast i arbetsmarknads- och socialnämnden 2018-05-24, för att ge stöd i bedömningen om en bostadskostnad är skälig eller ej. Beloppen har justerats med utfallet i hyresförhandlingarna mellan hyresgästföreningen och allmännyttan i enlighet med ursprungligt beslut.⁴ Beloppen är en vägledning för bedömningen som i grunden är individuell.

⁴ Folkhälso-vård- och omsorgsutskottet 2001-11-28 (Dnr 824/01)

Mot bakgrund av att de högsta godtagbara boendekostnaderna årligen har uppräknats enligt samma kriterier sedan år 2002 har ett par brister i modellen uppmärksammats. Dels omfattar modellen i princip enbart det hyresbestånd som fanns år 2001, hyressättning för nybyggnation har ej kommit att beaktas i årlig justering av beloppen. Dels omfattar modellen enbart utfallet i hyresförhandlingar mellan hyresgästföreningen och MKB.

Arbetsmarknads och socialförvaltningens riktlinjer för ekonomiskt bistånd

Följande anges kring skäliga boendekostnader i gällande *Riktlinjer för handläggning av försörjningsstöd och ekonomiskt bistånd för livsföring i övrigt*⁵ beslutade av arbetsmarknads- och socialnämnden 2017-11-28;

Skäliga boendekostnader

Arbetsmarknads- och socialnämnden fastställer årligen högsta godtagbara boendekostnad. Vistelseadressen ska vara utredd för att bistånd till boendekostnader ska kunna beviljas.

Andra kommuners riktlinjer för högsta godtagbara boendekostnad

Socialstyrelsens allmänna råd (2013:1) anger att bostadskostnaden bör relateras till hyresnivån hos allmännyttiga bostadsföretag eller andra större bostadsföretag på orten. Vid sökning av andra kommuners riktlinjer för ekonomiskt bistånd framkommer att flertalet relaterar till Försäkringskassans föreskrifter om genomsnittlig och högsta godtagbara bostadskostnad.

Utdrag från Stockholm stads riktlinjer för ekonomiskt bistånd (beslutade av kommunfullmäktige Stockholm stad 2017-10-16);

Skälig boendekostnad är vad en låginkomsttagare på orten har möjlighet att kosta på sig. I Stockholm ska Försäkringskassans norm för genomsnittshyra vara vägledande men får inte ses som ett tak då individuella bedömningar ska göras. Högsta godtagbara hyresnivå enligt Försäkringskassans norm får dock inte överskridas annat än om synnerliga skäl bedöms föreligga.

Utdrag från Göteborgs stads riktlinjer för individuellt ekonomiskt stöd (beslutade av Kommunfullmäktige 2018-09-13);

Hyresnormen i Göteborg utgår ifrån Försäkringskassans föreskrift om genomsnittlig och högsta godtagbara bostadskostnad. Det är de genomsnittliga hyrorna för Storgöteborg som utgör de giltiga riktvärdena.

Även till exempel Nacka och Uppsala kommun tar stöd i Försäkringskassans föreskrifter vid bedömning av skälighetsnivå på boendekostnader. I Nacka anges att Försäkringskassans norm för genomsnittshyra kan vara vägledande, men möjlighet till individuella bedömningar finns.

I Uppsalas riktlinjer för försörjningsstöd och ekonomiskt bistånd till livsföring i övrig, (beslutade av arbetsmarknadsnämnden 2017-11-22) anges;

⁵ Riktlinjer för handläggning av försörjningsstöd och ekonomiskt bistånd för livsföring i övrigt <https://malmo.se/download/18.41768749161d675215a957d/1520003001127/Riktlinjer+f%C3%B6r+handl%C3%A4ggning+av+f%C3%B6rs%C3%B6rjningsst%C3%B6d+och+ekonomiskt+bist%C3%A5nd+f%C3%B6r+livsf%C3%B6ring+i+%C3%B6vrigt+-+Beslutade+ASN+171128.pdf>

Försäkringskassans föreskrifter om genomsnittlig och högsta godtagbara bostadskostnad tillämpas vid bedömning av rätten till bistånd, undantag kan ske i vissa fall. Den genomsnittliga boendekostnaden enligt föreskrifterna ovan ska vara vägledande när en person söker ett första boende eller vid byte till annan lägenhet. Högsta godtagbara boendekostnad enligt föreskrifterna ovan används för den som redan har ett befintligt boende när ärendet aktualiseras hos Socialtjänst – Ekonomiskt bistånd. Detsamma gäller då det finns anledning att frånga beräkningen om genomsnittlig hyresnivå, exempelvis när anvisad bostad ligger i ett nybyggnadsområde och hyresnivån av den anledningen överstiger den genomsnittliga kostnaden.

Försäkringskassans beräkningar av boendekostnader i Malmö

Försäkringskassan sammanställer årligen föreskrifter om genomsnittlig och högsta godtagbara bostadskostnad. Den genomsnittliga kostnaden ligger till grund vid beräkning av bostadskostnad i ärenden om bostadsbidrag. Nu gällande föreskrifter, FKFS 2017:15⁶, avser kostnader år 2018. Fram till föreskrifterna som avsåg år 2016 var Malmös bostadsmarknad inkluderad i kategorin *Kommuner med fler än 75 000 invånare* och enbart Storstockholm och Storgöteborg var mer specifikt beräknade bostadsmarknader. Från och med föreskrifterna som avsåg år 2017 har särskilda beräkningar gjorts avseende *Stormalmö*.⁷

I utredningen har kontakt tagits med Försäkringskassans huvudkontor för att inhämta information om de beräkningsgrunder som ligger till grund för föreskrifterna. Bakgrunden till att särskilda beräkningar numera även görs för Stormalmö är de skillnader i utvecklingen av bostadsmarknaden som kunnat iakttas i storstadsregionerna respektive i mindre kommuner.

Den genomsnittliga bostadskostnaden per månad baserar Försäkringskassan på uppgifter från Statistiska centralbyråns statistikdatabas gällande hyror i bostadslägenheter. Genomsnittskostnaden per kvadratmeter i aktuell region eller kommuntyp multipliceras med den genomsnittliga ytan per lägenhet (2, 3, 4 rum och kök). Högsta godtagbara bostadskostnad per månad baseras på årliga uppgifter från Statistiska centralbyrån gällande avgifter/ hyror för nybyggda lägenheter.

Jämförelse mellan Arbetsmarknads- och socialförvaltningens och Försäkringskassans vägledande belopp 2018

I bilaga A redovisas vägledande belopp år 2015 till 2018 för högsta godtagbara boendekostnad fastställda i Malmö stad respektive i Försäkringskassans föreskrifter om genomsnittlig bostadskostnad som ligger till grund vid beräkning av bostadskostnad i ärenden om bostadsbidrag. I tabell 1 nedan framkommer de belopp som gällt för år 2018. I samband med att Malmö specificerades särskilt i Försäkringskassans föreskrifter avseende år 2016 innebar det, en höjning av de vägledande beloppen med upp till 12,7 procent för vissa familjekonstellationer. Under samma intervall räknades Malmö stads vägledande belopp upp med 0,9 procent.

⁶ <http://lagrummet.forsakringskassan.se/Foreskrifter/LFKFS1715.pdf>

⁷ *Stormalmö* omfattar i föreskrifterna följande kommuner; Burlöv, Eslöv, Höör, Kävlinge, Lomma, Lund, Malmö, Skurup, Staffanstorps, Svedala, Trelleborg och Vellinge.

De vägledande beloppen som arbetsmarknads- och socialnämnden respektive Försäkringskassan beslutat om skiljer sig åt på ett par punkter utöver de exakta beloppen. Beloppen varierar i huvudsak mellan – 75 kr till + 125 kr för olika hushållstyper, ensamstående vuxen utan barn utgör undantaget. Arbetsmarknads- och socialnämnden anger särskilda belopp för hushåll med en respektive två vuxna utan barn, Försäkringskassan anger istället ett belopp för hushåll med 1-2 vuxna. Arbetsmarknads- och socialnämndens vägledande belopp omfattar hushåll som inkluderar upp till tre barn, Försäkringskassan har ett tillägg per ytterligare barn utöver två vilket gör att beloppen kan anpassas till aktuell familjestorlek, se tabell 1.

Tabell 1 Jämförelse mellan de vägledande belopp 2018 som fastställts av Arbetsmarknads- och socialnämnden samt den genomsnittliga bostadskostnaden som är vägledande i Försäkringskassans föreskrifter.

Jämförelse av vägledande belopp		Arbetsmarknads- och socialnämnden / Malmö stad		Försäkringskassan (FKFS 2017:15)		År 2018
Antal barn i hushållet	Hushållstyp	ASN Kronor per månad 2018	Hushållstyp	FK Kronor per månad 2018 Stormalmö	Differens ASN - FK	
0	En vuxen utan barn	5065		6125	-1060	
0	Två vuxna utan barn	6220	1-2 vuxna	6125	95	
1	Hushåll med 1 barn	7500	1-2 vuxna och 1 barn	7375	125	
2	Hushåll med 2 barn	8975	1-2 vuxna och 2 barn	8950	25	
3	Hushåll med 3 barn	10450	1-2 vuxna och fler än 2 barn	10525	-75	
4			- > 8950 + 1575 per barn	12100		
5				13675		
6				15250		

Tillägg

Efter att ärendet färdigställts har föreskrifter gällande genomsnittlig och högsta godtagbara bostadskostnad för år 2019 publicerats (FKFS 2018:10)⁸. Genomsnittlig bostadskostnad avseende Stormalmö har i föreskrifterna räknats upp med 2,9 % för hushåll utan barn och ökar med 3,4 % eller mer för hushåll med barn jämfört med beloppen i föreskrifterna avseende år 2018. Procentuellt ökar uppräknningen mer för hushåll med fler barn.

Aktuellt hyresutbud i Malmö kommun

Enligt uppgifter från Statistiska centralbyrån (SCB) så uppgick antalet bostäder i flerbostadshus i Malmö till 125 011 per den 31 december 2017. Upplåtelseformen för dessa bostäder är fördelad på 52 procent hyresrätter och 48 procent bostadsrätter. Under perioden år 2002 till 2018 har det färdigställts 16 001 lägenheter i nybyggda hus i Malmö.⁹

Boplats Syd har fram till 2018-12-13 förmedlat 3737 bostäder i Malmö kommun under innevarande år av objektstyp lägenhet och nyproduktionslägenhet.¹⁰ Genomsnittlig hyra samt

⁸ FKFS 2018:10 <http://lagrummet.forsakringskassan.se/Foreskrifter/GFKFS1810.pdf>

⁹ Statistiska Centralbyråns statistikdatabas, http://www.statistikdatabasen.scb.se/pxweb/sv/ssd/START_BE_BE0101

¹⁰ Därutöver tillkommer korttidskontrakt (71 st), studentbostäder (706 st), ungdomslägenheter (75 st), seniorboenden (95 st) samt trygghetsboenden (9 st). Avser data tillgänglig 2018-12-13. Källa Boplats Syd.

antal förmedlade bostäder av objektstyp lägenhet och nyproduktionslägenhet i Malmö framkommer i tabell 2 nedan.

Tabell 2 Genomsnittlig hyra på förmedlade bostäder samt antal förmedlade bostäder i Malmö 2018 fördelat per lägenhetsstorlek samt objektstyp Lägenhet och Nyproduktionslägenhet (avser uppgifter per 2018-12-13)

Storlek, antal rum	Lägenhet & Nyproduktionslägenhet		Lägenhet		Nyproduktionslägenhet	
	Snitthyra, kr	Förmedlat antal	Snitthyra, kr	Förmedlat antal	Snitthyra, kr	Förmedlat antal
1 rok	5560	625	4965	415	6736	210
1,5 rok	7340	18	6374	6	7824	12
2 rok	7668	1554	7253	1083	8623	471
2,5 rok	6517	1	6517	1	-	0
3 rok	9364	1126	8930	820	10 527	306
3,5 rok	10 428	4	-	0	10 428	4
4 rok	11 944	344	11 458	241	13 083	103
4,5 rok	17 240	2	17 240	2	-	0
5 rok	15 001	56	14 441	36	16 010	20
5,5 rok	18 662	1	18 662	1	-	0
6 rok	19 327	6	19 327	6	-	0
7 rok	-	0	-	0	-	0
SUMMA		3737		2611		1126

I bilaga B redogörs för hur stor andel, samt antal, av Boplats Syds förmedlade hyresrätter i Malmö som har en hyra understiger arbetsmarknads- och socialförvaltningens respektive Försäkringskassans vägledande belopp år 2018. En faktor att beakta utöver hyresnivån för att bedöma utbudet av hyresrätter till skäliga kostnader är de begränsningar som anges av hyresvärdarna kring hur många personer som får bo i bostaden. Som övrig, generell information på Boplats Syd anges att *Antalet personer som ska bo i lägenheten ska vara väl anpassat efter lägenhetens storlek. En 1:a är anpassad för max 2 personer, en 2:a för max 3 personer, en 3:a för max 4 personer och en 4:a för max 5 personer o.s.v.* Det innebär i praktiken att utbudet av bostäder med skäliga boendekostnader minskar i förhållande till underlaget i tabellerna i bilaga B.

Arbetsmarknads- och socialförvaltningens sammanfattning och bedömning

Allmänna råd (SOSFS 2013:1) anger att utgångspunkt vid prövning av vad som kan bedömas vara en skälig boendekostnad bör vara vad en låginkomsttagare på orten normalt har möjlighet att kosta på sig. Vägledande belopp vid prövning av ekonomiskt bistånd till boendekostnader behöver vara relaterade till aktuella hyresnivåer på orten för att kunna tillämpas.

Arbetsmarknads- och socialförvaltningen bedömer att nuvarande beräkningsmodell för att fastställa vägledande belopp avseende högsta godtagbara bostadskostnad behöver ersättas då den inte säkerställer att de faktiska hyresnivåerna som finns i Malmö beaktas. Förvaltningen föreslår att de genomsnittliga bostadskostnaderna för Stormalmö, som Försäkringskassan årligen sedan 2016 reviderar i sina föreskrifter om genomsnittlig och högsta godtagbara bostadskostnad, tillämpas som högsta godtagbara boendekostnad vid bedömning av rätten till försörjningsstöd avseende boendekostnader. Föreskrifterna relaterar till statistik avseende genomsnittlig årshyran

per kvadratmeter för regionen Stormalmö. Högsta godtagbara boendekostnad vid bedömning av rätten till försörjningsstöd är vägledande för bedömningen som i grunden är individuell.

Vid kartläggningar av boendekostnader som genomförts inom enheterna för ekonomiskt bistånd år 2016, och via bearbetning av verksamhetsdata maj 2018, framkommer att en hög andel av hushållen som beviljats ekonomiskt bistånd har boendekostnader som överstiger de vägledande beloppen. Rådande bristsituation på bostadsmarknaden i Malmö och i närregionen medför hård konkurrens om de hyresrätter som finns i kommunen vilket ofta gör det svårt att byta till en bostad med en lägre boendekostnad. För ett hushåll med låga inkomster och en svag ekonomisk situation är hyresrätt ofta enda bostadsalternativet.

Den största förändringen vid en övergång till de genomsnittliga beloppen i Försäkringskassans föreskrifter är att dessa till skillnad från arbetsmarknads- och socialförvaltningens även anger vägledande belopp för familjer som inkluderar fler än tre barn. Detta bedöms stärka förutsättningarna för likabehandling av större familjer som ansöker om bistånd vid de olika avdelningarna inom förvaltningen. Därutöver innebär en övergång att samma belopp kommer gälla för hushåll med en eller två vuxna utan barn i enlighet med Försäkringskassans föreskrifter, vilket skulle innebära en höjning av vägledande belopp för hushåll med en vuxen utan barn. Mot bakgrund av gällande rättspraxis bedömer arbetsmarknads- och socialförvaltningen inte att ett högre vägledande belopp för ensamstående utan barn medför en risk för ökat bistånd avseende boendekostnader i befintliga biståndshushåll genom att personer skulle välja att flytta till dyrare bostäder med hänvisning till höjda belopp.

Arbetsmarknads- och socialförvaltningen bedömer att förslaget att övergå till Försäkringskassans föreskrifter om genomsnittlig bostadskostnad är positivt i avseendet att det skulle öka samstämmigheten mellan förvaltningens och andra myndigheters - såväl andra kommuners som Försäkringskassans - bedömningar av skäliga boendekostnader.

Vid beslut enligt förslag om nya vägledande belopp bedömer arbetsmarknads- och socialförvaltningen det nödvändigt med en reviderad skrivning i gällande riktlinjer i avsnittet *Skäliga boendekostnader*. Revideringen syftar till att tydliggöra att arbetsmarknads- och socialnämnden ej har att årligen fatta beslut kring vägledande belopp, samt att hänvisa till Försäkringskassans föreskrifter.

Aktuell skrivning:

Skäliga boendekostnader

Arbetsmarknads- och socialnämnden fastställer årligen högsta godtagbara boendekostnad. Vistelseadressen ska vara utredd för att bistånd till boendekostnader ska kunna beviljas.

Förslag på ny skrivning:

Skäliga boendekostnader

Högsta godtagbara boendekostnad vid beräkning av försörjningsstöd utgår från Försäkringskassans föreskrift om genomsnittlig och högsta godtagbara bostadskostnad. Det är de genomsnittliga hyrorna för Stormalmö som utgör vägledning vid bedömning om bostadskostnaden är skälig vid beräkning av försörjningsstöd. Vistelseadressen ska vara utredd för att bistånd till boendekostnader ska kunna beviljas.

Arbetsmarknads- och socialförvaltningen bedömer det väsentligt att förvaltningen fortsatt verkar

för att utveckla sitt arbete med att följa upp situationen för de hushåll där oskäligt höga boendekostnader är en förutsättning för att hushållet ska vara tillförsäkrad en skälig levnadsnivå avseende bostad - vilket medför ett ökat behov av ekonomiskt bistånd - i syfte att stärka de enskilda familjernas förutsättningar att långsiktigt klara sin försörjning utan behov av ekonomiskt bistånd. Socialtjänsten har inte i uppgift att vara bostadsförmedling och har inget generellt ansvar att ordna boende till bostadslösa. Utgångspunkten är att vuxna människor har ett eget ansvar att hitta en bostad och att planera sitt boende. Kommunen har ett ansvar att med riktlinjer för bostadsförsörjningen skapa förutsättningar för alla i kommunen att leva i goda bostäder. I Malmö stad är det stadsbyggnadskontoret som har ansvar för att samordna arbetet med att ta fram förslag till bostadspolitiska mål och en handlingsplan för bostadsförsörjningen, vilka beslutas av kommunfullmäktige.

Ansvariga

Katarina Lindeberg Avdelningschef

Britt-Marie Pettersson Förvaltningschef